

Да ли је свим империјама крај у Авганистану?

Пише: Гулам Митха
среда, 02 јун 2010 11:30

(www.counter-currents.org , Индија)

Постоји занимљива сличност између совјетске и америчке окупације Авганистана у последњих 30 година, у периоду од 1979. до 2009. године, али најпре дајте да се укратко осврнемо на историју те земље, која је била интересантна за све империје, поред осталих и за империју Александра, 330. године пре рођења Христа, али и за Монголе у 13. веку.

Реч „авган“ је персијског порекла. Историчар и путник Ибн Батут (Ibn Battut), који је 1333. године посетио Кабул, писао је о томе, да „становништво града чине Персијанци, које називају Авганистанцима“. „Стан“ на персијском језику значи „место“. Зато на језику персијанаца Авганистан значи „место Авганистанаца“. Пуштуни (који су се раније називали Авганистанцима) основно је племе савременог Авганистана. Од 30-милионског становништва Авганистана 45 процената (или 13 милиона) чине Авганистанци, а још 28 милиона Авганистанаца живи у северо-западном и племенском појасу (ФАТА) у Пакистану. Тај део Авганистана је анектирала Велика Британија и припојен је Индији крајем 19. века. Авганистан је 275. године пре рођења Христа био познат као Ариана. Касније је територија, која је укључивала Источни Иран, северо-западни Пакистан, племенски појас ФАТА, читав Таџикистан и јужни део Туркменије добио назив Хорасан (Khorasan). Други муслимански халиф Умар ибн-ал Хатаб (Omar ibn al-Khattab) нанео је пораз персијским сасанидима 637. године по рођењу Христа, и до 640. године та територија је постала део Исламске империје, заједно са регионом Хорасан. За време Исламске империје тај регион и даље се називао Хорасан, а друга два региона звали су се Ерак-е-Араб (Арапски Ирак) и Ерак-е-Ајам (Иран, или неарапски Ирак).

Са геостратешког гледишта Авганистан, лишен изласка на море, представља врата која спаја Блиски Исток, Европу, Русију, Кину и Индијски океан. Циљ „Велике игре“ у старту се састојао у томе, да се контролишу та врата као део трговачког пута, али је данас Авганистан постао изузетно важан као транзитна маршрута према Индијском океану за транзит огромних резерви енергената из Каспијског региона преко Пакистана и Ирана. Контрола над Каспијем осигурала би Западу монополски положај у том региону, а такође би му ставила на располагање моћну полугу за притисак на Русију и Кину.

Историја Авганистана је пребогата да би смо је овде укратко изложили, али је значајно истаћи да је он био део Персије од тренутка формирања доисламске империје сасанида 224. године по Христовом рођењу, а Авганистанци су по свом пореклу – Персијанци.

Да ли је свим империјама крај у Авганистану?

Пише: Гулам Митха
среда, 02 јун 2010 11:30

Алијанса САД – НАТО Авганистанце назива Талибанима. Талибан је идеолошки покрет, основан у Пакистану 1979. године помоћу Американаца ради супростављања совјетском упаду у Авганистан. Већину чланова Талибана, који су ратовали против Совјета, чинили су Авганистанци из северо-западног дела Пакистана, ФАТА и Авганистана, али је међу њима било такође и Арапа, Узбека и Таџика из северних провинција Авганистана (Северна алијанса). Чланови Талибана, који су постали жртве ционистичког геноцида, без Арапа и без Северне алијансе, данас се залажу против америчких окупатора у Авганистану и њихових савезника у НАТО.

Суперсиле се руше изнутра. Постоје два значајна фактора, који изазивају то унутрашње разарање. Погледајте на те факторе као на балон. Балон може да се шири само до одређене границе своје еластичности, и једино одређена количина ваздуха може се сместити у тај балон пре него што он пукне.

Први фактор – то је ширење политичке и војне контроле империје. Совјетска сфера ширила се на Таџикистан, Азербајџан и Узбекистан у Азији, а потом је зона утицаја Совјета од својих западних граница одлазила у дубину лоцирану у Европи, у Чехословачку. Половина Европе налазила се под комунистичким утицајем – ту су Летонија, Естонија, Белорусија, Литванија, Пољска, Југославија, Мађарска, Бугарска, Словачка, Албанија и Румунија. Те земље су се у економском, војном, индустријском и политичком погледу подчињавале Совјетском Савезу. Кремљ је начинио стратешку грешку, упустивши се у авантуру у Авганистану 1979. године, иако су Совјети добро знали за све оне поразе које су империје претрпеле у тој земљи. Совјетски Савез био је сигуран у то, да ће се ако не пре, а оно сигурно касније, обрести на топлим водама Индијског океана. Кремљ је доживео политички и војни пораз у Авганистану 1989. године. САД треба да захвале Авганистанцима за тај пораз.

Други фактор – то је ширење сфере економске контроле империје. Совјетски Савез суочио се са озбиљним економским тешкоћама након што се упустио у војну авантуру у Авганистану. Москва се почела урушавати изнутра, јер није била кадра да носи економско, политичко и војно бreme током десет година рата, од 1979. до 1989. године. И чим су се економски темељи Москве заљуљали, чопор вукова САД-НАТО ступио је у акцију како би политички докусурио непријатеља на његовим даљим одбрамбеним прилазима Пољској и Чехословачкој. Европском комунистичком блоку није остајало ништа друго до да се уједини са западним капиталистичким системом, а такође са НАТО. До 2000. године од Совјетског Савеза већ није остало ништа, а Русија се сматрала слабом државом. Тада су ционисти испланирали упад у Авганистан октобра 2001. године под изговором да се боре против Ал-Каиде, против Осаме бин Ладена и муле Омара, које су сматрали одговорним за терористичке акте у САД 11. септембра 2001. године.

Да ли је свим империјама крај у Авганистану?

Пише: Гулам Митха
среда, 02 јун 2010 11:30

Данас на располагању имамо историјску поуку, која може бити понуђена САД и њиховим европским партнерима у НАТО. Независно од тога да ли Запад види слова на зиду или не, чињеница је да је капиталистички Запад у војном, индустријском, политичком и економском погледу значајно ослабио управо због скоро деветогодишње авантуре у Авганистану и Ираку. Економска болест са источне обале САД пренела се преко Атлантика у Европу, што ће изазвати пукотине у сфери војне контроле у Авганистану. Онако како се својевремено Запад укључио у игру зарад тога да би се обрачунао са Совјетима у Европи, тако се сада још један чопор вукова притајио у сенци пред извршењем убиства. Свет за сада може видети једино магловите контуре тог разноликог вучјег чопора, који ратује у планинама Хорасана. Још једну годину, и алијанса САД – НАТО изједначиће се са совјетским показатељима у својој стратешкој грешци, везаној за упад у Авганистан. Русија и Велика Британија нису престале да постоје као земље, али су као империје остале само у историјским уџбеницима. Сасвим је вероватно да ће и будућа поколења о америчкој империји моћи да читају једино у књигама историје, иако САД као држава неће нестати са географских мапа.

Занимљиво је да је велика Британска Империја такође доживела делимични пораз у Авганистану, и крај те империје догодио се на територији тог драгоценог економског брилијанта под називом индијски субконтинент. И не испада ли сада тако, да се Авганистанци (из Хорасана) припремају да нанесу дефинитивни пораз Британцима као делу НАТО?

(Превео Рајко Досковић)